

Osobní Odvaha

Úryvky z textu vyprávění Emílie Hanákové

Pocházím ze Lhoty u Luhačovic. Tatínka sem neměla Cigána, ale bílého. Enomže maminka si vzala druhého, Cigána, no a ten mňa vychoval. Měla sem tatínka nevlastního, ale on byl ohromný člověk.

Mojí rodiče žili ve Lhotě a potom byli zebraní. Byl tam nejaký, jak sa to dřív říkalo, strážmistr, nejaký Nejezchleba, a on dal tatínkovi slovo, to si pamatuju, že není možné, aby došli, jako tí Němci, a zebrali nás tak z ničeho nic, že aspoň tři dni dajú, než nás budú brat. Dal čestné slovo a on to slovo dodržel. Jak mu to došlo, okamžitě dojel na kole a ohlásil to tatínkovi: „Už to došlo, že vás máme brat. Legitimačky vám nechám a dělejte, co umíte.“ Znamenalo to, že sme mohli utéct a aj sme to měli v úminku, že utečem na Slovensko, tatínek tam měl sestru.

Cigáni mívali dřív za starých časů legitimačky, takové dost' veliké. Bylo tam napsané Cikánská legitimace. Já sem ju ve 14 rokách nedostala, já su míšenka. Měla sem občanskú legitimačku a dybych byla ve Lhotě, kde sem vyrástla, určitě bych ztama do koncentráku nešla.

Enomže já sem byla přivdaná do Luhačovic a měla sem malé děcko. Proti Lhotě to tam bylo neco úplně jiné, chceli tam mět čistý rajón.

...

Ráno, bylo myslím 5 hodin, všecko auf a protože bylo moc děcek malých, tož nás odpravili vozama, žebřiňákama, do Uherského Brodu, na nejaké panské družstvo nebo co takového; teď je tam JZD a je tam nekde aj vajčárňa. 3) Tak tam na dvoře sme trčali eště dva dni a až na ten třetí deň teprvá došli mojí rodiče, protože jejich zlínský okres byl malý, tak ich spójili s Cigánama z našeho brodského okresu.

...

Na třetí deň sme šli do vagónů. 4) Byla tam taká náspa a taká místnosť. Po tej náspe sa šlo do tej místnosti a tam mňa fúkli bokem, no a eště aj toho prvního manžela, protože já už su podruhé vdaná, no a eště aj to děcko, no a eště aj jednu rodinu, víte, také míšenci. Tak nás tam pichli.

No a matka fčil byla navrchu a my dúle. A já si povídám, tož každý vagón je zvlášť, nebudeme ani vědět, kde sme a co sme, mňa nechajú doma a matka ani nebude vědět, že su doma. Tak abych jí to, víte, nejak mohla dat vědět. Nijak to ale nešlo. Tých četníků tam bylo strašně moc.

A fčilkáj tam byl jeden, nevím, jak se menoval, takový opravdu dobrý člověk to byl. Já sem klekla na kolena a pro Boha sem ho prosila, aby mňa pustil k tým rodičom, no a tak sem ho držala, nechcela sem ho pustit. A on povídá: „Dybys věděla a oni dyby věděli, na co čekajú. Dyby jim tady každému ruku pravú usekli, tak by na tom byli lepší, než co jich čeká.“

Myslel, že mňa tým uklidní, já sem byla eště horší. Nechtěla sem ho pustit a on, jak sem ho tak držala, plakal zarovno se mnú. Tak jak sem byla ohlá, ty slze kapaly ně za krk. A vzal si aktovku a povídá: „Jak sa rodiče menujú?“ A já povídám: „Anastázie Vlčnovská a Antonín Vlčnovský.“ On šel do toho vagónu, nechcel, aby sa nekdo vzbúřil nebo co takového. Anastázie Vlčnovská a Antonín Vlčnovský, vemte si préj plachtu a podťte si pro slámu, abyste neseděli ve vagóně jak prasata.